

ETA SIGMA PHI

Fifty-first Annual Latin Translation Contest (2001) Advanced

To be written as an examination, under supervision, within a maximum of two hours. No dictionary or other help is permitted. As an aid to scoring, please write in ink on every other line of the paper provided. Also, please include the numbers at the beginning of each sentence. The only identification on the contest paper should be your pen name.

.....

In his essay De Senectute, Cicero speaks of the stages of life.

(1) Horae quidem cedunt et dies et menses et anni, nec praeteritum tempus umquam revertitur nec quid sequatur sciri potest. (2) Quod cuique temporis ad vivendum datur, eo debet esse contentus. (3) Neque enim histrioni, ut placeat, peragenda fabula est, modo in quocumque fuerit actu probetur; neque sapientibus usque ad “plaudite” veniendum est, breve enim est tempus aetatis satis longum est ad bene honesteque vivendum; sin processerit longius, non magis dolendum est, quam agricolae dolent praeterita verni temporis suavitate aestatem autumnumque venisse. (4) Ver enim tamquam adulescentia significat ostenditque fructus futuros; reliqua autem tempora demetendis fructibus et percipiendis accommodata sunt. (5) Fructus autem senectutis est, ut saepe dixi, ante partorum bonorum memoria et copia. (6) Omnia autem, quae secundum naturam fiunt, sunt habenda in bonis; quid est autem tam secundum naturam quam senibus emori? (7) Quod idem contingit adolescentibus adversante et repugnante natura. (8) Itaque adolescentes mihi mori sic videntur, ut cum aquae multitudine flammae vis opprimitur, senes autem sic, ut cum sua sponte, nulla adhibita vi, consumptus ignis exstinguitur, et quasi poma ex arboribus, cruda si sunt, vix evelluntur, si matura et cocta, decidunt, sic vitam adolescentibus vis aufert, senibus maturitas; quae quidem mihi tam iucunda est, ut, quo proprius ad mortem accedam, quasi terram videre videar aliquandoque in portum ex longa navigatione esse venturus.